

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił W. F. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uznał za udowodnione 26 lat 10 miesięcy i 7 dni stażu sumarycznego. Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 17 marca 1978 roku do 31 lipca 1983 roku ponieważ Spółdzielnia (...) – Handlowa (...) w Ł. wystawiając w dniu 17 listopada 2000 roku świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie potwierdziła, że jest następcą prawnym Spółdzielni (...) w S. Oddział w Ł.. Ponadto w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych nie został określony rodzaj prac ściśle według wykazu, działu i pozycji ww. rozporządzenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji W. F. wniósł o jej zmianę. Na uzasadnienie swojego żądania podał, że w okresie od 17 marca 1978 r. do 31 lipca 1983 r. świadczył pracę w warunkach szczególnych. Praca polegała na wykonywaniu ciężkich prac załadunkowych i wyładunkowych w transporcie. Prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie skarżącego organ rentowy wadliwie przyjął, że Spółdzielnia Usługowo – Handlowa (...) w Ł. nie jest następcą prawnym Spółdzielni (...) w S. Oddział w Ł..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W piśmie procesowym z dnia 28 kwietnia 2014 roku pełnomocnik skarżącego wniósł o zaliczenie wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł. (od 1 sierpnia 1983 r. do 31 maja 2003 r.) , gdzie skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe towarów sypkich i pylistych (cukier, sól, kasze). (k.16-18)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. F. urodził się (...) Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 29 listopada 2013 r. W. F. złożył wniosek o emeryturę. (wniosek k.1 plik II akt ZUS)

W. F. na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 26 lat 10 miesięcy i 7 dni ogólnego stażu pracy. (okoliczności bezsporne)

W dniu 6 lutego 1976 r. wnioskodawca uzyskał uprawnienia do prowadzenia pojazdów kategorii B oraz C (prawo jazdy II kategorii). (dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.56)

W okresie od 17 marca 1978 r. do 31 lipca 1983 r. W. F. zatrudniony był w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł.. (świadectwo pracy – dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.56)

Z dniem 17 marca 1978 r. wnioskodawcy powierzono obowiązki kierowcy samochodowego (umowa o pracę - 14-dniowy okres próbny) w D. P. i (...).

Zgodnie z powierzonym wnioskodawcy zakresem obowiązków był on odpowiedzialny m.in. za :

- dokonywanie przewozów na trasie ustalonej w karcie drogowej,
- przestrzeganie prawidłowego i racjonalnego wykorzystania pojazdu oraz usuwanie drobnych usterek,

- przestrzeganie terminowego przeglądu gwarancyjnego dla samochodów fabrycznie nowych i po naprawie głównej,
- przyjęcie ładunku do przewozu na podstawie faktur lub innych dokumentów przewozowych,
- nadzorowanie ładunku w czasie przewozu jako osoba materialnie odpowiedzialna,
- wykonywanie innych czynności doraźnie zleconych przez Dyrektora Oddziału lub bezpośredniego przełożonego.

Zgodnie z umową o pełnieniu dodatkowych czynności (z dnia 17 marca 1978 r.) na wnioskodawcę nałożono następujące obowiązki:

- wykonywanie czynności spedycyjnych – załadunkowych oraz wyładunkowych , rozliczanie towarów,
- wykonywanie czynności ładowniczych na samochodzie powyżej 1 tony ładowności,
- wykonywanie czynności operatora dźwigu, koparki i innych urządzeń zamontowanych na samochodzie.

Od dnia 31 marca 1978 r. W. F. powierzono stanowisko kierowcy w D. P. i (...). (umowa o pracę na czas nieokreślony)

W dniu 1 maja 1978 r. W. F. otrzymał angaż na stanowisko kierowcy.

Z dniem 15 lutego 1979 r. wnioskodawca, w związku z zatrzymaniem pozwolenia do kierowania pojazdami mechanicznymi, został skierowany do pracy w charakterze konwojenta (przodownika spedycji).

Do obowiązków wnioskodawcy na stanowisku konwojenta należało m.in.:

- odbieranie za potwierdzeniem towarów z magazynów Zakładów (...) i dostarczaniem ich za pokwitowaniem do placówek detalicznych GS na podstawie faktur,
- ładowanie towaru sprzed drzwi magazynu na środki transportowe, dozоровanie ich w drodze oraz ich zdejmowanie ze środków transportowych i dostarczaniem ich do placówek detalicznych,
- odbieranie opakowań z punktów sprzedaży – ładowanie, dozоровanie, zdejmowanie ze środków transportowych pustych opakowań, kwitowanie ilościowe i jakościowe w sklepie i przekazywanie ich za pokwitowaniem do magazynu Zakładu (...),
- bieżące rozliczanie się z towarów i opakowań z magazynu Zakładu (...),
- sporządzenie protokołów bądź oświadczeń za ewentualne powstanie uszkodzeń towarów i opakowań w czasie transportu.

Kolejne angaże wnioskodawca otrzymywał na następujące stanowiska:

- od 1 sierpnia 1979 r. ładowacz-spedytor,
- od 1 października 1979 r. ładowacz – spedytor,
- od 1 sierpnia 1980 r. ładowacz – spedytor,
- od 1 października 1980 r. ładowacz – spedytor,
- od 1 lipca 1982 r. ładowacz – spedytor,
- od 1 października 1982 r. ładowacz – spedytor. (dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.56)

W początkowym okresie zatrudnienia ww. zakładzie wnioskodawca zajmował się prowadzeniem samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (marki S.), a po zatrzymaniu mu stosownych uprawnień (co nastąpiło w lutym 1979 r.) powierzono mu obowiązki konwojenta, a następnie ładowacza – spedytora. Jako konwojent wnioskodawca zajmował się rozwożeniem towarów (zajmował w samochodzie miejsce obok kierowcy), a w sytuacji gdy nie wykonywał pracy konwojenta zajmował się rozładunkiem węgla, cementu czy też wapna. (zeznania wnioskodawcy min.00:01:39 – 00:10:14 protokołu rozprawy z dnia 16 marca 2016 r. w zw. z min.00:03:06 – 00:17:16 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

Kierowcy zatrudnieni w ww. zakładzie pracy zajmowali się nie tylko prowadzeniem samochodu, ale także pomocą konwojentom przy załadunku oraz rozładunku towaru (kierowca nie mógł odmówić pomocy konwojentom oraz był odpowiedzialny za rozmieszczenie towaru). Do kierowcy był przypisany konwojent (podpisywał faktury), a w przypadku jego braku za wykonanie czynności konwojenta odpowiedzialny był kierowca (dysponował wówczas stosowną pieczęcią „kierowca-konwojent”). W soboty oraz niedziele ww. zakład pracy pełnił dyżur obsługi wagonów, a do zadań kierowców należało wówczas rozwożenie materiałów sypkich. (zeznania świadka Z. I. (1) min.00:04:35 – 00:33:15 protokołu rozprawy z dnia 7 lipca 2015 r.)

W. F. wykonywał obowiązki konwojenta na samochodzie marki S.. Wnioskodawca rozwoził towar po uprzednim pobraniu go z magazynu. (zeznania świadka J. G. min.00:04:48 – 00:08:33 protokołu rozprawy z dnia 14 grudnia 2015 r.)

Spółdzielnia (...) – Handlowa (...) w Ł. była następcą prawnym Spółdzielni (...) w S. Oddział w Ł.. W Spółdzielni (...) w S. zatrudnionych było około 100 – 150 osób i następowała tam częsta rotacja pracowników. (okoliczność bezsporna)

W Spółdzielni (...) były wypłacane dodatki za pracę w warunkach szkodliwych. Spółdzielnia (...) była spółdzielnią osób prawnych (a nie członków). (zeznania świadka J. K. min.00:06:01 - 00:17:16 protokołu rozprawy z dnia 21 lipca 2015 r.)

Od dnia 1 sierpnia 1983 r. W. F. został zatrudniony (w oparciu o umowę o pracę na stanowisko konwojenta) w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł.. Wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze do dnia 31 maja 2003 r. W okresie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy W. F. wykonywał obowiązki kierowcy – konwojenta. (dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.54)

Wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze na samochodzie ciężarowym powyżej 3,5 tony. W. F. zajmował się rozwożeniem towarów (pobranych uprzednio z magazynu) takich jak artykuły spożywcze, cukier, mąka czy też alkohol. (zeznania wnioskodawcy min.00:13:51 – 00:20:26 protokołu rozprawy z dnia 16 marca 2016 r.)

Do obowiązków pracowniczych W. F. należało także zbieranie ze sklepów metalowych pojemników, drewnianych skrzynek czy też opakowań. Za ich dostarczenie do magazynu wnioskodawca otrzymywał dodatki do pensji. (zeznania wnioskodawcy min.00:21:54 – 00:25:35 protokołu rozprawy z dnia 16 marca 2016 r., dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.54)

Wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze na samochodach będących w dyspozycji zakładu pracy, zgodnie z otrzymanym danego dnia zleceniem. W. F. prowadził zarówno samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jak i mniejsze. Po załadowaniu samochodu wnioskodawca rozwoził towar zgodnie ze zleceniem (do Ł. jak i w dalszą trasę). (zeznania świadków: R. B. min.00:37:08 – 00:42:43, B. A. min.00:48:13 – 00:52:32, K. L. min.00:59:53 – 01:07:05, Z. S. min.01:16:38 – 01:25:49 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

Do zadań wnioskodawcy należało prowadzenie także samochodu marki S. tzw. chłodni (o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony). Wnioskodawca rozwoził towar do sklepów zlokalizowanych w pobliżu Ł.. Wnioskodawca nie jeździł tym samochodem przez cały okres zatrudnienia. (zeznania świadka Z. I. (1) min.00:04:35

– 00:33:15 protokołu rozprawy z dnia 7 lipca 2015 r., K. L. min.00:59:53 – 01:07:05 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

W. F. prowadził samochód ciężarowy o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony przez około 70 % czasu pracy. (zeznania świadka R. B. min.00:37:08 – 00:42:43 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

Wnioskodawca jeździł codziennie (poza przypadkami gdy prowadził duży samochód w trasie) po utarg do sklepów. W tym celu używał małego samochodu, a zajmowało mu to około 1 godziny. (zeznania świadków B. A. min. 00:52:32 – 00:57:32 i K. L. min.00:59:53 – 01:07:05 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

W. F. większość obowiązków kierowcy wykonywał na małym samochodzie, pracował także na portierni. (zeznania świadka Z. S. min.01:16:38 – 01:25:49 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r.)

(...) Spółdzielnia Handlowa (...) w Ł. wystawiała świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a jedynym kierowcą, który otrzymał takie świadectwo pracy (jako kierowca powyżej 3,5 tony) był Z. I. (1). (zeznania świadka Z. S. min.01:25:49 – 01:28:00 protokołu rozprawy z dnia 20 sierpnia 2014 r., zaświadczenie okazane przez Z. I. (1) na rozprawie w dniu 7 lipca 2015 r.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz zeznań świadków: Z. I. (1), R. B., B. A., K. L., Z. S. oraz J. G.. Zeznania zaś świadka J. K. w żaden sposób nie odnosiły się do obowiązków pracowniczych faktycznie wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie i zostały pominięte przy ustaleniu stanu faktycznego.

Zeznania świadków R. B., B. A., K. L., Z. S. dotyczące zakresu prac wykonywanych przez wnioskodawcę w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł. są zgodne. Z zeznań tych wynika, iż ubezpieczony pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, ale też jeździł samochodami mniejszymi. Przydzielenie mniejszego samochodu zależało od zleconej w danym dniu pracy. Świadkowie zeznali również, iż wnioskodawca jeździł po utargi samochodem mniejszym, o dopuszczalnym ciężarze całkowitym poniżej 3,5 tony.

W świetle tych zeznań zeznania świadka Z. I. (1) i zeznania wnioskodawcy, że jeździł tylko samochodem o dopuszczalnym ciężarze całkowitym poniżej 3,5 tony są odosobnione. Nadto należy wskazać, iż zeznania Z. I. (1), że ubezpieczony jeździł chłodnią (czyli samochodem o dopuszczalnym ciężarze całkowitym poniżej 3,5 tony) nie są jednoznaczne. Świadek wskazał bowiem, że jak wyjechał rano jeżdżąc w R., to nie widział wnioskodawcy i nie wie jakim samochodem jeździł. Z zeznań świadka Z. I. (2) wynika również, że do obowiązków kierowcy należały także obowiązki konwojenta - pobieranie i wydawanie towaru, podpisywanie faktur. Kierowca układał również towar na samochodzie.

W odniesieniu do zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł. wskazać należy, że z zeznań świadka J. G. wynika, że wnioskodawca wykonywał ww. zakładzie obowiązki konwojenta na samochodzie marki S.. Świadek nie ma jednak pewności czy wnioskodawca nie jeździł innymi samochodami.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Z treści przepisu art.32 ww. ustawy wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949).

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W wykazie tym do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (Dział VIII punkt 2) oraz ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie (Dział VIII punkt 1).

Prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera

się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Stosownie zaś do treści §2 ust.1 ww. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego. W orzecznictwie (wyroki Sądów Apelacyjnych: w S. z dnia 20 września 2012 roku, III AUa 374/12 Lex 1223476, w Ł. z dnia 3 kwietnia 2013 roku, III AUa 1267/12 - Lex 1312036, w B. z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 10430/12 - Lex 1314677) przyjmuje się, że „dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Inaczej mówiąc moc dowodowa zeznań świadków, jest tak niska, że dowody z zeznań świadków nie spełniają wymogu dowodów pewnych, jednoznacznych i precyzyjnych. Z tej zatem przyczyny na takich dowodach nie można oprzeć orzeczenia pozytywnego dla strony. W tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy ubezpieczonego, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą §2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego

nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art.32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art.245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60).

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy okresy pracy ubezpieczonego w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł. od 17 marca 1978 r. do 31 lipca 1983 r. oraz w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł. od 1 sierpnia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. były okresami pracy w warunkach szczególnych.

Wskazać należy, że dla oceny, czy ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach ma znaczenie rodzaj powierzanej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Takie stanowisko wielokrotnie zajmował także Sąd Najwyższy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, sygn. akt I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 6 grudnia 2007 roku, sygn. akt III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 4 października 2007 roku, sygn. akt I UK 111/07; z dnia 19 września 2007 roku, sygn. akt III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 14 września 2007 roku, sygn. akt III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325).

W odniesieniu do okresów zatrudnienia wnioskodawcy od 17 marca 1978 r. do 14 lutego 1979 r. (w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł.) oraz od 1 sierpnia 1983 r. do 31 grudnia 1998 r. (w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł.) wskazać należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazał, że wnioskodawca prowadził samochody ciężarowe powyżej 3,5 tony, ale nie były to jego jedyne obowiązki pracownicze jakie wówczas wypełniał. Do obowiązków pracowniczych wnioskodawcy w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł. należało także wykonywanie czynności spedycyjnych – załadunkowych oraz wyładunkowych czy też rozliczanie towarów. Wnioskodawca miał zawartą umowę na wykonywanie dodatkowych czynności spedycyjnych.

Nadto od 15 lutego 1979 roku w związku z zatrzymaniem uprawnień do prowadzenia pojazdów wnioskodawca wykonywał prace konwojenta. Jako ładowacz spedytor wnioskodawca zajmował się załadunkiem samochodów. W tym czasie gdy wykonywał prace ładowacza – spedytora pracował również jako konwojent. Do pracy na stanowisku kierowcy wnioskodawca wrócił dopiero w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł..

Z kolei podczas pracy w (...) Spółdzielni Handlowej (...) w Ł. wnioskodawca zajmował się m.in. prowadzeniem samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym poniżej 3,5 tony czy też zbieraniem opakowań (za co z kolei otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie), jeździł również po utargi mniejszym samochodem. Nie sposób zatem stwierdzić, że ubezpieczony wykonywał obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd podziela pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 sierpnia 2014 roku (II UK 537/14, Legalis nr 1092050), iż czynności konwojowania i ładowania towaru nie są czynnościami integralnie związanymi z pracą kierowcy i praca w warunkach szczególnych łączona z takimi czynnościami nie jest wykonywana w pełnym wymiarze. Także Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 2 grudnia 2014 r. sygn. akt III AUa (Legalis nr 1185877) stwierdził, iż do pracy w warunkach szczególnych uwzględnić można prace wykonywane na stanowisku kierowcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a nie prace kierowcy - konwojenta, kierowcy - ładowacza, albowiem oczywiste jest, że w punkcie wykazu, w którym zakwalifikowano pracę kierowcy do prac w warunkach szczególnych (...) nie wymieniono

czynności konwojowania ani ładowana towaru, więc nie są to czynności integralnie związane z pracą kierowcy i praca w warunkach szczególnych łączona z takimi czynnościami oczywiście nie jest wykonywana w pełnym wymiarze.

W odniesieniu do okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 15 lutego 1979 r. do 31 lipca 1983 r. (w Spółdzielni (...) – Oddział w Ł.) wskazać należy, że wnioskodawca nie udowodnił, że była to praca wykonywana w warunkach szczególnych. Wskazać należy, że praca konwojenta nie jest zaliczana do prac szczególnych, a z kolei czynności przy załadunku węgla czy też cementu wykonywał w sytuacji gdy nie wykonywał czynności konwojenta i z tego względu czynności te nosiły charakter czynności sporadycznych, a taka częstotliwość ich wykonywania pozbawia możliwości zakwalifikowania ich jako czynności wykonywanych w warunkach szczególnych.

Na marginesie należy wskazać, iż bez znaczenia dla niniejszego postępowania pozostaje okoliczność czy wnioskodawca był członkiem obu spółdzielni.

Zgodnie z treścią art.123§1 i 2 ustawa z dnia 17 lutego 1961 roku o spółdzielniach i ich związkach (Dz.U. nr 12, poz.61) spółdzielnia i członek spółdzielni mają obowiązek pozostawania ze sobą w stosunku pracy. Poza wyjątkami przewidzianymi w przepisach ustawy odmowa nawiązania stosunku pracy lub pozostawania w takim stosunku stanowi naruszenie istotnych praw i obowiązków wynikających ze stosunku członkostwa. Stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę. Ustawa ta utraciła moc od dnia 1 stycznia 1983 roku, z wejściem w życie ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.21). Prawo spółdzielcze zawiera tożsame regulacje dotyczące zatrudnienia członków spółdzielni. Stosunek pracy pomiędzy spółdzielnią a jej członkiem nawiązuje się przez spółdzielczą umowę o pracę (art.182 ww. ustawy). Wnioskodawca z żadnym z pracodawców nie miał zawartej spółdzielczej umowy o pracę, co oznacza iż nie był członkiem spółdzielni.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony nie spełnia wszystkich warunków do przyznania prawa do emerytury określonych w art.184 ust.1 ww. ustawy.

Wprawdzie ubezpieczony skończył 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, wykazał staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 roku ponad 25 lat, jednak nie wykazał, że do 1 stycznia 1999 roku pracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

4 kwietnia 2016 roku